

QA sentimentenpeiling obesitasmedicatie (ter achtergrond)

Wat is de huidige situatie rondom de vergoeding van obesitasmedicatie in Nederland?

Op dit moment wordt gewichtsbeperkende medicatie vergoed bij diabetes (ozempic, wat alleen bedoeld is voor diabetes). Onder voorwaarden wordt bij obesitas (ernstig overgewicht) medicatie vergoed als onderdeel van een bredere preventiestrategie. Daarbij gaat het om de middelen Saxenda en Mysimba.

Wat is er rondom het vergoedingsbesluit van Wegovy en Mounjaro anders?

De middelen waar nu een vergoedingsbesluit over genomen moet worden, zijn Wegovy en Mounjaro. Dit gaat om een 'nieuwe generatie' gewichtsverlagende medicatie. Omdat deze veel effectiever lijken in termen van gewichtsverlies hebben deze middelen het imago een 'gamechanger' te zijn. De vraag naar deze middelen is daarom groot.

Op dit moment zijn de middelen toegelaten in Nederland, maar worden ze nog niet vergoed. Patiënten kunnen de middelen op doktersrecept krijgen, maar moeten ze zelf betalen bij de apotheek. Uit verstrekkingcijfers zien we dat dit al veel gebeurt. Eén gevolg is dat vermogende mensen deze middelen zelf kunnen kopen en arme mensen niet.

Vergoeding vanuit het basisspakket kan uitkomst bieden. Maar dan kunnen de kosten erg hoog zijn. Voor het middel Wegovy bedragen die kosten bijvoorbeeld maximaal 1,3 miljard euro per jaar. Dat heeft gevolgen voor de hoogte van de premie. Anderzijds kunnen op termijn mogelijk ook ziektes voorkomen of minder erg worden en kosten worden bespaard. Dat betekent dat we goed moeten kijken of we het middel vergoeden, voor wie en tegen welke voorwaarden (zoals bij alle dure geneesmiddelen). Maar ook dat er grotere vragen spelen, die in het kort hierop neer komen: hoe kijken we naar de relatie tussen een behandeling van obesitas met medicijnen met het voorkomen van obesitas?

Hoe wordt het besluit rondom het vergoeden van afslankmedicatie gevormd?

Het Zorginstituut kijkt als onafhankelijke expert of een geneesmiddel voldoet aan de stand van de wetenschap en de praktijk: is het minstens effectief als de geneesmiddelen die nu gebruikt worden? Ook wordt gekeken naar de kosteneffectiviteit: verhoudt de vraagprijs zich redelijk tot de gezondheidswinst van de patiënt?

Het Zorginstituut brengt een advies uit aan de minister van VWS over de vergoeding van dit middel. Op basis daarvan wordt door de minister van VWS een besluit genomen.

Welke dilemma's brengt dit vergoedingsbesluit met zich mee?

Dit vergoedingsbesluit is complex en kent verschillende dilemma's:

- Voorkomen is beter dan genezen, maar het beschikbaar maken van deze medicatie kan ook preventief nut hebben;
- Een chronische ziekte als obesitas vraagt om vergoeding van chronische behandeling. Tegelijkertijd kan het ook stigmatisering versterken (stempel 'ziek' drukken op mensen met overgewicht);
- Vergoeding draagt bij aan verminderen gezondheidsverschillen, maar dient ook private belangen;
- Verantwoordelijkheidsdilemma's: solidariteit versus individuele verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid overheid versus eigen verantwoordelijkheid.

Hoe gaat VWS/MinVWS verder om met dit complexe vraagstuk?

Als het gaat om vergoedingsbesluiten is het onafhankelijke en wetenschappelijk onderbouwde advies van het Zorginstituut leidend. Maar we vinden het daarnaast ook erg belangrijk om de maatschappelijke dialoog te voeren over dit onderwerp en de complexe dilemma's die dit met zich meebrengt. Hoe leeft dit in de Nederlandse samenleving? En wat vinden we hiervan? Daarom hebben we allereerst een onafhankelijk onderzoeksbureau aangehaakt om een sentimentenpeiling uit te voeren.

Wat is het doel van de sentimentenpeiling die wordt uitgevoerd?

De sentimentenpeiling geeft inzicht in hoe de Nederlandse samenleving tegen dit vraagstuk aankijkt. De inzichten kunnen ons helpen bij het voeren van het bredere gesprek hierover en belangrijke aandachtspunten bij ons onder de aandacht brengen. Bijvoorbeeld over aanpalend beleid, zoals communicatie, preventie, etc.

Beïnvloedt de sentimentenpeiling het beleid? Wat wordt er met de inzichten die uit de sentimentenpeiling komen gedaan?

De resultaten van de sentimentenpeiling zijn bedoeld om meer inzicht te krijgen in hoe de dilemma's rondom afslankmedicatie leven in de Nederlandse samenleving, waar is draagvlak voor, waar niet, waar bestaat duidelijkheid over, waarover niet? De onderzoeksresultaten kunnen helpen om hier samen het bredere gesprek over te voeren, want uiteindelijk gaat deze vraag – gelet op de gevolgen – ons allemaal aan. De onderzoeksresultaten zijn niét primair bedoeld als input voor bestaand of nieuw beleid, maar kunnen wel helpen om een goed totaaloverzicht van het vraagstuk en mogelijke oplossingen te krijgen.

Hoe wordt de maatschappelijke dialoog over dit vraagstuk gevoerd?

Voor het voeren van een maatschappelijke dialoog hebben we vooral ook de maatschappij nodig. De inzichten laten zien hoe de dilemma's leven in de Nederlandse samenleving en helpen ons om dit gesprek te voeren.